

Facultatief Aanvullend Protocol bij het Internationaal Verdrag betreffende Verreberichtgeving inzake verplichte beslechting van geschillen

BRIEF VAN DE MINISTER VAN
BUITENLANDSE ZAKEN

Nr. 1

Ter griffie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen: 23 oktober 1970.

De wens, dat deze overeenkomst aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, kan door of namens de Kamer of door ten minste dertig leden der Kamer of door de Gevolmachtigd Minister van Suriname onderscheidenlijk de Nederlandse Antillen te kennen worden gegeven uiterlijk op 22 november 1970.

's-Gravenhage, 22 oktober 1970.

Ter voldoening aan het bepaalde in het tweede lid van artikel 60, en onder verwijzing naar het derde lid van artikel 61 van de Grondwet alsook naar artikel 24, eerste lid, van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden, de Raad van State van het Koninkrijk gehoord, heb ik de eer U Hoogedelgestrengte hierbij de tekst en de vertaling in het Nederlands over te leggen van het op 12 november 1965 te Montreux tot stand gekomen Facultatief Aanvullend Protocol bij het Internationaal Verdrag betreffende de Verreberichtgeving inzake verplichte beslechting van geschillen (laatstelijk *Trb.* 1967, 150).

Een toelichtende nota bij deze overeenkomst gelieve u hiernevens aan te treffen.

Wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft zal dit protocol voor het gehele Koninkrijk gelden.

Aan de Gouverneurs van Suriname en de Nederlandse Antillen is verzocht hogergenoemde stukken op 23 oktober 1970 over te leggen aan de Staten van Suriname, onderscheidenlijk van de Nederlandse Antillen.

De Gevolmachtigd Ministers van Suriname en van de Nederlandse Antillen zijn van deze overlegging in kennis gesteld.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

J. LUNS.

Toelichtende nota

Het op 12 november 1965 te Montreux tot stand gekomen Internationale Verdrag betreffende de Verreberichtgeving (laatstelijk *Trb.* 1967, 150) vervangt ingevolge zijn artikel 25, wat de betrekkingen tussen de Verdragsluitende Partijen betreft, het Verdrag van Genève van 21 december 1959 (laatstelijk *Trb.* 1964, 7). Het werd op 27 december 1966 bekrachtigd en trad op 1 januari 1967 voor het gehele Koninkrijk in werking. Het verdrag behoeft, ingevolge artikel 62, eerste lid, onder *a*, van de Grondwet, juncto artikel 16, van de Telegraaf- en Telefoonwet van 11 januari 1904 (*Stb.* 7), geen parlementaire goedkeuring alvorens in werking te kunnen treden.

Het facultatief aanvullend protocol inzake verplichte beslechting van geschillen heeft evenwel de goedkeuring van de Staten-Generaal nodig alvorens te kunnen worden bekrachtigd, daar het hier een afzonderlijke akte betreft die niet valt onder de bovengenoemde machtigingswet.

In het verdrag zelf (artikel 28 en bijlage 3, onderscheidenlijk op blz. 28 en blz. 87 van *Trb.* 1966, 201) is voor het beslechten van eventuele geschillen over de toepassing van het verdrag of reglementen een regeling neergelegd, welke ongewijzigd is overgenomen uit de vroegere versies van het verdrag, laatstelijk die van Genève van 1959 (*Trb.* 1960, 144; artikel 27 en bijlage 4). Krachtens deze regeling wordt in de eerste

Aan
de Heer Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal

plaats aan de partijen overgelaten de methode te kiezen tot oplossing van het geschil. Eerst ingeval geen overeenstemming blijkt te bestaan over de te volgen methode, kan, krachtens het tweede lid van artikel 28, één der partijen de arbitrageprocedure van bijlage 3 in werking stellen.

In opzet heeft deze regeling een verplichtend karakter. Immers het in werking stellen van de arbitrageprocedure is formeel niet afhankelijk van het goedvinden van de andere partij bij het geschil. Evenwel vertoont de regeling enkele lacunes waardoor de toepassing van de arbitrageprocedure in feite door de minst gereede partij eindelijk kan worden tegengehouden.

Een eerste lacune vertoont artikel 28, dat geen termijn stelt aan het overleg over de ter oplossing van het geschil te volgen methode. Van belang zou ook zijn geweest, een termijn te stellen waarbinnen het geschil tot oplossing moet zijn gebracht, voor het geval de partijen een methode kiezen, bijvoorbeeld diplomatiek overleg, die niet noodzakelijkerwijs tot enige oplossing voert.

Hierin voorziet thans het aanvullend protocol in artikel 1, eerste volzin, door de scheidsrechterlijke procedure als de hoofdregel aan te wijzen, waarvan de betrokken partijen alleen in onderlinge overeenstemming kunnen afwijken. In zoverre is dus de volgorde van artikel 28 omgedraaid. Dit heeft tot gevolg dat de meest gereede partij niet hoeft te wachten tot het overleg over alle denkbare methoden is voltooid alvorens de arbitrageprocedure in werking te stellen. Blijft wel dat, zouden de partijen aanvankelijk voorkeur hebben gehad voor de methode van het diplomatieke overleg en zou deze methode blijken niet tot een oplossing te voeren, zij zich de weg naar de scheidsrechterlijke procedure hebben afgesneden behalve als voor die procedure alsnog overeenstemming wordt bereikt. Met dit bezwaar kan echter de partij die bereid is uiteindelijk een arbitrale uitspraak uit te lokken, op voorhand rekening houden, eventueel door haar medewerking te weigeren aan enige andere methode dan arbitrage.

Een andere lacune ligt in de arbitrageregels zelf: ingevolge paragraaf 5 van bijlage 3 kan de arbitrageprocedure niet worden doorgezet als een der partijen nalaat een arbiter aan te wijzen. De reden voor zulk een nalaten kan hierin zijn gelegen, dat de betrokken partij meent, althans voorwendt, dat het gerezen geschil niet is een geschil over „vragen betreffende de toepassing van dit verdrag of van de reglementen” en mitsdien valt buiten de categorie waarvoor artikel 28 is geschreven.

Ook hierin voorziet artikel 1 van het aanvullend protocol: de ontbrekende arbiter zal worden aangewezen door de secretaris-generaal van de Internationale Vereniging voor Verreberichtgeving. Mocht één der partijen menen dat het gerezen geschil niet valt binnen de categorie van artikel 28, dan kan, in deze constructie, op verlangen van de andere partij, het scheidsgerecht toch worden ingesteld. Handhaaft eerstbedoelde partij haar bedenking, dan zal zij die als preliminair verweer kunnen voorleggen aan het scheidsgerecht, dat in dat geval zelf beslist over zijn bevoegdheid.

De ondergetekenden betreuren, dat de hierboven toegelichte verbeteringen zijn opgenomen in een facultatief protocol in plaats van in artikel 28 en bijlage 3 van het verdrag zelf. Naar hun oordeel kan een sluitende regeling voor verplichte arbitrage eerst dan een waarborg voor objectieve interpretatie van het verdrag c.a. bieden, wanneer alle verdragspartijen aan die regeling zijn gebonden. Intussen brengt dit protocol enkele zeer wenselijke verbeteringen aan in de regeling voor het beslechten van geschillen, verbeteringen die, naar de mening van de ondergetekenden, voor het Koninkrijk der Nederlanden dienen te worden goedgekeurd en bekrachtigd.

Het facultatief aanvullend protocol is ingevolge artikel 3 op 1 januari 1967 in werking getreden. Het is thans door de volgende staten bekrachtigd: Afghanistan, Australië, Canada, de Centraalafrikaanse Republiek, Denemarken, Finland, Griekenland, Japan, Kongo (Brazzaville), Korea, Liechtenstein, Luxemburg, Malawi, Malta, Mauretanië, Nieuw-Zeeland, Noorwegen, Oostenrijk, Paraguay, Senegal, Singapore, Tsjaad, het Verenigd Koninkrijk, Vietnam, Zweden en Zwitserland.

De Regeringen van Suriname en de Nederlandse Antillen hebben te kennen gegeven medegelding van het protocol voor hun land wenselijk te achten.

De Minister van Verkeer en Waterstaat,

J. A. BAKKER.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

J. LUNS.